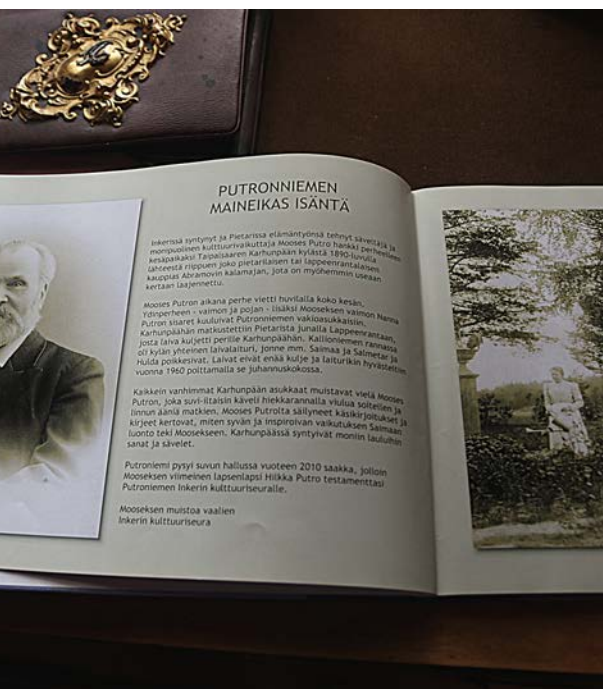

K O P S

TAIPALSAAREN KULTTUURI- KASVATUS- OHJELMA

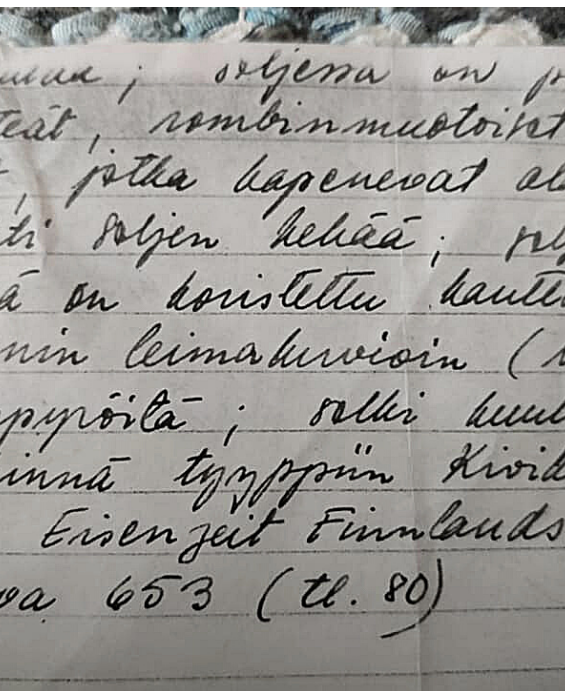

Taipalsaaren KOPS on varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen laadittu tavoitteellinen kulttuurikasvatusohjelma, joka täydentää esimerkiksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Kulttuurikasvatusohjelmassa taataan taipalsaarelaisille lapsille tasavertainen osallisuus ympäröivään kulttuuriin ja kulttuuriseen yleissivistykseen. Kulttuurikasvatusohjelma sisältää kulttuurin minimitason, joka tulee tarjota taipalsaarelaisille lapsille ja nuorille vuosittain. Kulttuurikasvatusohjelman rinnalla kulttuurikasvatusta täydentävät varhaiskasvatuksen ryhmien ja esi- ja perusopetuksen luokkien sekä päiväkodin ja koulujen omat kulttuuritapahtumat ja taideprojektit.

Taipalsaaren KOPS perustuu kunnan ja lähiseudun omaan kulttuuritarjontaan, vahvuuksiin, kulttuuriperintöön sekä lasten ja nuorten omaehtoiseen toimintaan ja kokemuksiin. Kulttuurikasvatusohjelma antaa raamin systemaattiselle päiväkodin ja koulujen yhteistyölle eri kulttuuritoimijoiden kanssa. Kulttuurikasvatusohjelman tavoitteena on hyödyntää monipuolisesti paikallista osaamista ja luoda toimivia yhteistyökäytänteitä paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa.

Taipalsaaren kulttuurikasvatusohjelman laatimisessa ovat olleet mukana Hanna Leisiö Uulun Liikkuvasta lastenkulttuurikeskuksesta, esiopetuksen opettaja Kirsi Rehunen ja kulttuuriluotsi Riitta Rinne. Henkilöstöllä on ollut mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa työn eri vaiheissa.

K O P S

Käsite kulttuurikasvatusohjelma eli lyhyemmin KOPS on vuosittain toistuva, etukäteen budjetoitu ja selkeillä

sopimuksilla aikaansaatu kokonaisuus, jossa kunkin kunnan toivomalle ikäryhmälle taataan halutunlainen taide- ja kulttuurikasvatus. Kulttuurikasvatusohjelma tarjoaa tietoa asuinkunnan historiasta, käytännöistä, merkkihenkilöistä ja jo olemassa olevasta tarjonnasta sekä antaa osallistujille mahdollisuuden avartaa maailmankatsomustaan ja käyttää älyään sekä luovuuttaan. KOPSin parissa toimivat aina kunkin taiteenalan ammattilaiset sekä kulttuurikasvattajat. Laatu on kaiken ytimessä.

Kulttuurikasvatusohjelmat perustuvat lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta. Kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä.

Alla kerrotaan lyhyesti mitä hyötyä kulttuurikasvatusohjelmista on.

1) Yhdenvertaisuus

Kuntien valtuustojen hyväksymä ja perustasolla budjettiin pysyvästi laitettu KOPS on jokaisen kunnan lapsen ja nuoren saavuttava suunnitelma. Tällöin perheen asuinpaikka, varallisuus tai mielenkiinnon kohteet eivät vaikuta siihen, pääseekö lapsi osaksi taide- ja kulttuurituokioita.

2) Saavutettavuus

Suuressa kaupungissa on usein paljon mahdollisuuksia harrastamiseen ja kaiken kokemiseen jo valmiiksi. Pienemmissä ja syrjäisemmissä kunnissa KOPS takaa sen, että esitykset ja ammattitaitelijoiden ja kulttuurikasvattajien vierailut eivät jää suurten kaupunkien asukkaiden yksinoikeudeksi.

KOPS

TAIPALSAARI

3) Kunnan elinvoimaisuus, yhteisöllisyys ja työllistävä vaikutus

Ennalta suunniteltu ja budjetoitu, strategiaan asti saatu kulttuurikasvatusohjelma on mille tahansa kunnalle eduksi. Se osoittaa, että kulttuuria ja taidetta arvostetaan kunnassa, ja näiden alojen monipuolinen, kerrannainen vaikutus sekä ihmisten hyvinvointiin että työllistymiseen ymmärretään. KOPS-työssä kaikki alueen omat taiteilijat ja taidelaitokset saavat vuosittain toistuvaa lisätyötä ja alueen lapset, nuoret ja muut asukkaat oppivat tietämään mitä oman kunnan alueella on. Yhteisöllinen vaikutus on suuri, jos mukana ovat niin paikalliset yritykset sponsoroimassa kokonaisuuksia kuin taiteilijat, koulut, päiväkodit, galleriat, mahdollisesti myös useaan KOPSiin kirjoitetut palvelutalot tai muut yksiköt. Kulttuurikasvatusohjelmasta saa helposti tehtyä koko kunnan yhteisen asian.

4) Kunnan brändi

KOPSiin kautta ja sitä miettiessä on pakko katsoa omaa kuntaa tarkasti ja tiedostaa mitä kaikkea hienoa siellä on. Sen, mistä sitten tulee KOPSiin keskeisiä sisältöjä, saa myös tarvittaessa brändättyä. Haluaako kunta esiintyä julkisuudessa vaikkapa "Yhteisöllisenä ja luovana" kuntana, vai olisiko sopiva slogan vaikka "Iloa kulttuurista vauvasta vaariin"? Jos KOPS nostaa pintaan alueen luonnon, miten sen voi hyödyntää? Tai jos KOPS pyörii vaikka kunnan varhaisen teollisuuden merkkihenkilöiden tai vanhojen rakennusten ympärillä, mitä siitä kannattaa nostaa koko Suomen tietoisuuteen? Kulttuurikasvatusohjelma ei ole vain kouluissa tapahtuvaa suljettujen ovien toimintaa. Se on ovi koko kunnan asioihin.

K O P S

TAIPALSAARI

5) Lasten tunne- esiintymistaidot sekä monipuolinen maailmankatsomus

Tutkimuksissa on moneen kertaan todettu miten pitkäaikainen kulttuurin ja taiteen harrastaminen on vähentänyt ja ennaltaehkäissyt monia ongelmia ihmisten käytöksessä, oppimisessa, kaveritaidoissa tai avarakatseisemmassa suhtautumisessa maailmaan. Kulttuurin ja taiteen kautta on mahdollista käsitellä mitä tahansa asiaa tavalla, joka jättää pysyvämpiä positiivisia muistijälkiä. Oman luovuuden tuominen esiin ja heittäytyminen uuteen tekee kaikille ihmisille hyvää.

Positiivisen minäkuvan ja onnistumisen kokemusten saaminen on yhä tärkeämpää nykymaailmassa. Juuri niitä kulttuurikasvatussuunnitelma haluaa antaa, sillä suunnitelman toteuttajina ovat nimenomaan eri taiteenalojen ammattilaiset. Mille tahansa kunnalle on hyötyä siitä, että sen lapsista kasvaa esiintymistaitoisia ja monipuolisesti ajattelevia, toiset ihmiset huomioonottavia nuoria. Taide ja kulttuuri on väylä, jota jokaiselle pitää antaa mahdollisuus hyödyntää.

KOPSin konkreettinen toteutus kunnassa

Alla on kirjoitettuna auki KOPSin perustaso: **työpajoissa ja käyntikohteissa pääsee tekemään paljon itse ja tutustumaan kattavasti eri taiteenaloihin.** Alla olevan lisäksi kunta voi tarjota KOPSin kakkostasolla kaikille suunnattua toimintaa, kuten Konserttikeskuksen konsertit, Uulun kansan- ja maailman musiikkien konsertteja, kiertäviä esittävän taiteen ohjelmia, kirjastoyhteistyötä tai lumiveistosten tekemistä kaikille luokka-asteille. Perustaso on kuitenkin se, joka pyritään viemään läpi joka vuosi.

Muuta kulttuurikasvatustohjelman ikätasot ylittävää vakiintunutta toimintaa Taipalsaarella ovat muun muassa **Metku-kuoro, LUMA-Saimaan yhteistyö, Kurenniemen pihapiirin tapahtumat sekä kirjaston järjestämät kirjavinkkaukset** ja muut kirjastokäynnit. Viimeksi mainittuja pyritään toteuttamaan mahdollisimman monella vuosiluokalla.

KOPS

TAIPALSAARI

Varhaiskasvatus

*0 - 3v: Lorut ja rytmikka ravikuningatar Saga S:n hengessä

Tutustumiskäynti kirjastoon, josta etsitään luettavaksi vanhoja rytmikkaita perinnetalouksia. Rytmikylpy-työpajoissa pienet pääsevät itse kokeilemaan erilaisia rumpuja ja helistimiä maailman eri kolkilta. On mahdollista opetella uusi rytmikkäs ravihevoslaulu.

Tämä sopii myös koko perheen työpajaksi esimerkiksi kirjastoon.

*4v: Nukke/varjoteatteri

Taipalsaari on omenapitäjä. Käydään katsomassa Sudenkorento-veistos ja sen ympärillä oleva omenatarha sekä tutkitaan omenoita yleensä. Mietitään miten omena kasvaa siemenestä puuksi.

Nukkevarjoteatterikokonaisuudessa seurataankin omenoiden matkaa Taipalsaarelta laivalla ja junalla muualle Suomeen.

*5v: Tanssi, leikki

Tutustutaan Telakan muistomerkkiin ja Höyrylaivojen muistomerkkiin. Tutustutaan Finna-kirjaston museon valokuvien kautta Taipalsaaren laivaliikenteen historiaan.

([https://finna.fi/Search/Results?](https://finna.fi/Search/Results?lookfor=Taipalsaari+laiva&type=AllFields)

lookfor=Taipalsaari+laiva&type=AllFields)
Rakennetaan laivaleikki. Tutustutaan paikkakunnan kirjastoon.

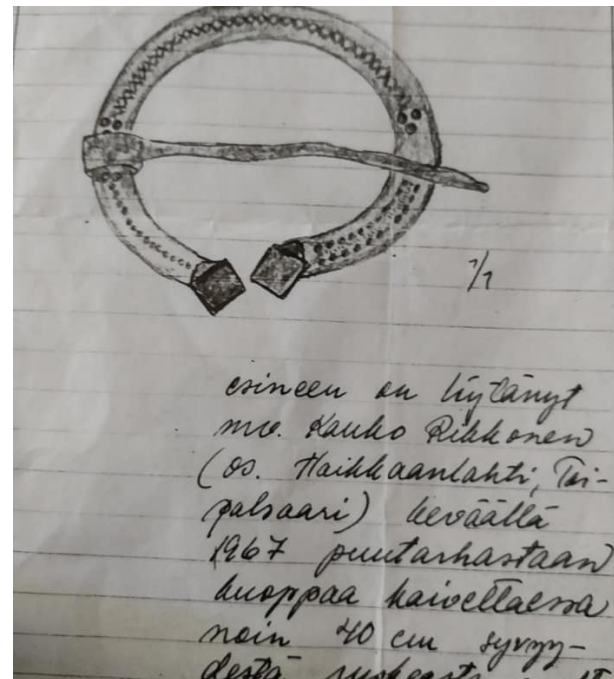
Tanssityöpajassa on mahdollista luoda lapsista sekä Saimaa että sen laivat!

Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa ja/tai työttömien toimintana.

*Eskarit: Kuvataide ja grafiikka

Tutustutaan Taipalsaaren kirkkoon ja siihen, mitä kaikkea kaunista löytyy kirkon sisä- ja ulkopuolen koristeluista. Suunnitellaan oma voimaeläin grafiikkatyöpajassa, ja lisäksi jokainen suunnittelee voimaeläimelleen myös oman asunnon, jossa on esimerkiksi kaikkea kaunista ja koristeellista. Töistä kootaan näyttely kirjaston näyttelytilaan. Kirjastovierailut jatkuvat. Metku-kuoro on osa toimintaa.

Grafiikkaosuus voidaan toteuttaa myös palvelutalossa ja/tai kansalaisopistossa/kirjastossa/työttömien toimintana.

TAIPALSAARI

Alakoulut

*1.luokka: Kädentaidot

Käynti kotiseututalo Röytyssä sekä lainajvästön viljamakasiinilla. Koululla päästään itse kokeilemaan työpajassa jotain vanhan ajan tekniikkaa esimerkiksi keramiikkatöitä. Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa ja/tai työttömien toimintana.

*2.luokka: Sanataide

Tutustutaan Marjatta Kurenniemeen ja Kaija Pakkaseen sekä heidän tuotantoonsa ja paikkakunnan kirjastoon. Sanataidetyöpajassa valitaan kaksi hahmoa, molemmilta mainitulta tarinankertojalta yksi. Yhdessä nämä lähtevätkin seikkailulle.

*3.luokka: Musiikki

Metku-kuoron toiminta. Musiikkityöpajassa koululla testataan inkeriläisille, suomalaisille ja venäläisille yhteisiä perinnesoitimia ja perinnesäveltäjiä kuten kelkettelyä. Vaihtoehtoisesti pajan tilalla voi olla myös ammattiorkesterin vierailu. Metku-kuoron toiminta jatkuu. Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa ja/tai työttömien toimintana. Etenkin perinnesoitinten työpaja toimii ikäihmisten keskuudessa.

*4.luokka: Ympäristötaide ja -kasvatus

Retki jollekin Haikkaanlahden retkeilyreitille laavulle tai muuhun luontokohteeseen esimerkiksi luontoasiantuntijan kanssa. Saimaannorppakoordinaattorin mahdollinen vierailu luokassa. Ympäristötaiteen kokonaisuudessa pohditaan, miten voidaan tehdä taidetta niin, että se rasittaa luontoa mahdollisimman vähän.

*5.luokka: Valokuvataide/mediataide/kuvataide

Esimerkiksi retki Ruusin Turasalolle katsomaan kalliomaalauksia ja linnavuorta. Tutustutaan Taipalsaarelta löydettyihin solkiin, jätelintarhaan tai kampakeramiikkalöydöksiin. Valokuvataiteen työpajassa on mahdollista tehdä omalle ikäluokalle sopiva kollaasi näistä historiallisista aiheista: miten ne tuntuisivat kiinnostavilta viidesluokkalaisten mielestä?

Voidaan toteuttaa myös kansalaisopistossa/kirjastossa/työttömien toimintana.

*6.luokka: Draama

Vierailu Putronniemen kotimuseossa Karhunpään tai johonkin Lappeenrannan museoista esimerkiksi Wolkoff, Etelä-Karjalan museo, Ratsuväkimuseo. Kuultuja tarinoita ja hahmoja voidaan käyttää myös koululla draamakasvatuksen kokonaisuudessa.

KOPS TAIPALSAARI

Yläkoulun opetuksessa toteutetaan mahdollisuuksien mukaan seuraavia sisältöjä, huomioiden sopiva vaihtuvuus oppilaan kolmen yläkouluvuoden aikana, valinnaisaineiden toteutuminen, opetussuunnitelma, ajankohtaisuus ja oppilaiden kiinnostuneisuus.

***Yläkoulu 7 - 9 lk**

Esittävä taide , kirjasto, kirjavinkkaus.

Tutustutaan Taipalsaaren historian henkilöihin (esim. Aaro Hellaakoski, Leikkalan tohtori; lappologi Eliel Lagercrantz (mahdollisesti kirjaston kanssa yhteistyössä), Etelä-Saimaan kulttuuriretkioppaan tai Pekka Okon tarinoiden kautta. Järjestetään mahdollisuuksien mukaan retki Sarviniemen alueelle tutkimaan Saimaata, joka muodostaa puolet Taipalsaaren pinta-alasta. Voidaan järjestää esittävän taiteen esimerkiksi sirkustaiteen työpaja. Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa ja/tai kansalaisopistossa/kirjastossa/työttömien toimintana.

***9.luokka: Luova työ ammattina**

Tutustutaan luovaan työhön ammattina esimerkiksi kuvataiteen valinnaisena oppilaille voidaan järjestää vierailu taidekultaseppä Antti Niemisen pajalle Rehulaan ja suunnitella siellä oma koru.

Kotitalouden valinnaiskurssilla on mahdollista tutustua taipalsaarelaiseen ruokaperinteeseen tai esimerkiksi inkeriläiseen ruokakulttuuriin (Mooses Putron museo). Liikunnan valinnaiskurssilla on puolestaan mahdollisuus järjestää liikunnallinen retki historiallisesti merkittävään kohteeseen. Lisäksi kuvataiteessa voidaan järjestää paikallisen valokuvaajan tai kuvataiteilijan vierailu.

Voidaan toteuttaa myös palvelutalossa ja / tai kansalaisopistossa / kirjastossa / työttömien toimintana.

Lisäksi Kulttuurirahaston tukemana

***8.luokka Taidetestaajat** (toistaiseksi hankerahoituksella)

Lisäksi vahvasti mukana kirjasto ja kirjavinkkaus.

